

Srbija: Podrska miru u Presevu

Author: [Jim Adams](#)

Hapsenjem nekadasnjeg komandanta gerilskih snaga sprecen je pokusaj da se poremeti mirovni proces u regionu

Sasecen je pokusaj da se obnovi kriza na jugu Srbije, uspori zapoceti mirovni proces i prekine zapoceti dijalog izmedju srpskih vlasti i albanskih umerenih lidera.

Americke snage iz sastava KFOR uhapsile su pocetkom maja u Gnjilanu, na severu Kosova, bivseg komandanta albanskih gerilskih snaga sa juga Srbije, Oslobojilacke vojske Preseva, Medvedje i Bujanovca, OVPMB, Sefceta Muslijua, za koga se veruje da zajedno sa demilitarizovanim snagama albanskih gerilaca stoji iza ucestalih oruzanih akcija proteklih nedelja.

Zvanicnici KFOR nisu detaljnije obrazlozili razloge tog cina, vec su u kratkom komentaru samo naveli da je ta akcija izvedena u skladu sa rezolucijom 1244, aktom UN koji se odnosi na politicki status Kosova posle uvodjenja medjunarodne uprave nad tom pokrajinom 1999. godine.

Ali, kako IWPR nezvanicno saznaje iz krugova bliskih medjunarodnoj upravi na Kosovu, Musliju je uhapsen jer su i zvanicni Beograd i predstavnici medjunarodne zajednice postali zabrinuti porastom oruzanih incidenata na jugu Srbije.

Tako je u incidentu koji se dogodio sredinom aprila jedan kamion Vojske Jugoslavije (VJ) u blizini administrativne granice sa Kosovom naleteo na antitenkovsku minu, pri cemu su ranjena dva vojnika.

Nesto pre toga, u vise navrata bacene su bombe na kuce lokalnih Srba koji su manjina, kao i na barake mulitetnicke policije.

Izvori IWPR bliski vlastima u Beogradu naglasavaju da se hapsenje Muslijua poklapa sa naporima Beograda i medjunarodne zajednice, ali i politickih lidera lokalnih Albanaca za ucvrscivanjem mirovnog procesa i reintegracije lokalnog stanovnistva u maticnu drzavu.

Politicki lideri lokalnih Albanaca u tri opstine na jugu Srbije i albansko stanovnistvo odazvali su se u aprilu ove godine, prvi put posle 1981. godine, popisu stanovnistva u Srbiji. Politicke partije Albanaca takodje se intezivno pripremaju za ucesce na vanrednim lokalnim izborima na jugu Srbije, gde ocekuju pobedu.

Upravo zbog stava albanskih politickih lidera sa juga Srbije da se aktivno ukljuce u politicki zivot u Srbiji i podrze proces reintegracije, doslo je do njihovog razmimoilazenja sa politickom grupacijom bivse OVPMB koja nije zadovoljna mirovnim procesom na jugu Srbije.

Bivsi komandant OVPMB Sefcet Musliju rodjen je 1964. godine u selu Konculj, devet kilometara severozapadno od grada Bujanovca na jugu Srbije. Konculj se nalazi u blizini granice sa Kosovom.

Musliju je pre rata radio na Kosovu kao autolimar. U nekadasnju Oslobojilacku vojsku Kosova (OVK), ukljucen je na pocetku sukoba sa srpskom policijom 1998. godine, gde se pokazao kao odlucan borac za nezavisnost Kosova. Musliju je po svojoj politickoj opciji bio blizak jednom od nekadasnjih komandanata OVK Ramusu Haradinaju, danas lideru Alijanse za buducnost Kosova (AAK).

Nakon završetka rata na Kosovu, u leto 1999. Musliju je sa dvanaestoricom boraca mahom iz opština Bujanovac, Presevo i Medvedja, gde žive etnički Albanci, formirao jezgro OVPMB i započeo prve akcije protiv srpskih snaga bezbednosti koje su, nakon povlačenja sa Kosova u junu 1999, stacionirane na jugu Srbije.

Akcije grupacija OVPMB izvođene su uglavnom zahvaljujući Kumanovskom sporazumu između NATO i SRJ, po kome je oko granice Jugoslavije prema Kosovu uspostavljena kopnena zona bezbednosti široka pet kilometara u koju nisu smele da ulaze tesko naoružane srpske snage. Taj prostor postao je centar njihove aktivnosti.

Cilj borbe OVPMB bio je oslobađanje krajeva Preseva, Bujanovca i Medvedje od Milosevićevih snaga bezbednosti zbog represije prema lokalnom stanovništvu. Ali, glavni cilj borbe bio je pripajanje ove tri opštine Kosovu. Nasuprot njima lokalni albanski političari, koji su već držali lokalnu vlast u Presevu od 1991. godine iako su načelno podržavali UCPBM, više su bili za opciju da Albanci u tom regionu dobiju veća prava nego da se ti krajevi pripoje Kosovu.

Konflikt u Presevskoj dolini, kako taj kraj zovu etnički Albanci, okončan je u maju 2001. godine demilitarizacijom OVPMB i započinjanjem mirovnog procesa za jug Srbije pod pokroviteljstvom međunarodne zajednice. U sukobu koji je trajao godinu i po dana žvota je izgubilo 27 boraca OVPMB, 16 pripadnika srpske policije i 9 pripadnika Vojske Jugoslavije.

Nakon potpisivanja sporazuma o demilitarizaciji OVPMB koji su potpisali upravo Musliju i predstavnik NATO Piter Fejt 21. maja 2001. u Konculju, bivši komandant, kako kazu izvori sa juga Srbije, nije mogao da se snadje u miru.

U periodu nakon prekida konflikta Musliju je pokazivao sve veću netrpeljivost prema Partiji za demokratsko delovanje (PDD) lidera Albanaca iz tih krajeva Rize Halimija. Prema navodima svedoka Musliju je demolirao kancelariju lokalnog ogranka Halimijeve partije u Bujanovcu i fizički napao lokalne lidere Halimijeve stranke. Musliju je u jednom trenutku otvoreno optužio Halimija da je "izdao interese Albanaca" u tom regionu.

Te reci počele su da ukazuju na razmimoilaženje političkih i militantnih vodja na jugu Srbije po pitanju sudbine mirovnog procesa u tom regionu.

Sefcet Musliju proteklih meseci nije krio svoje nezadovoljstvo. On je živeo u Gnjilanu sa ženom i četvoro dece, a nakon sukoba na jugu Srbije optuživao je lokalne albanske lidere da su izdali i njega i albanske borce.

Zbog svojih ekstremnih stavova Musliju, zajedno sa grupom drugih albanskih ekstremista, nalazi se na takozvanoj crnoj listi američkog predsednika George Busa, koja mu zabranjuje ulazak u SAD i zemlje EU. Siroj javnosti je poznat po izjavi da "sve sto političari na jugu Srbije naprave mi možemo srusiti za kratko vreme".

"Mi ćemo biti uvek tu da srusimo sve sto oni dogovore sa srpskim vlastima, a sto mi smatramo da je protiv interesa Albanaca ovog regiona", pretio je Musliju.

U Gnjilanu na Kosovu on se kretao u partnji telohranitelja. Sa svojim bivšim saradnicima - lokalnim komandantima - nije imao toliko kontakata posto su mu oni "zamerili sto je dopustio da lokalni političari u pregovorima dobijaju toliko važnu ulogu".

Najuticijni lider Albanaca na jugu Srbije, Riza Halimi, odbio je da komentariše hapšenje bivšeg komandanta OVPMB uz reči da se čitav slučaj nalazi u nadležnosti KFOR-a. Halimi je samo kratko rekao da je Musliju dao svoj doprinos tokom procesa mirovnih pregovora na jugu Srbije i posle postizanja mira uticao na mlade Albance da se zalazu za postizanje potpunog mira.

S druge strane, Jonuz Musliju nekadašnji predsednik Političkog veća za Presevo, Bujanovac i Medvedju (koja je nastala kao partija demilitarizovane OVPMB), hapšenje bivšeg komandanta komentirao je kao "ugrozavanje mira na ovim prostorima".

Hapšenje Muslijua, prema ocenama anonimnih sagovornika iz Presevske doline, moglo bi pre svega da izazove reakcije njegovih bivših saboraca koji se osećaju prevarenim od svih: od samih lokalnih Albanaca, od srpske vlasti i od međunarodne zajednice.

"Musliju je bio realan i fer u borbi... Ja ne verujem da će i KFOR da ga drži u zatvoru jer je Musliju fer i ima dobre kontakte sa međunarodnim vojnim snagama na Kosovu", rekao je za IWPR o svom nekadašnjem komandantu jedan bivši borac OVPMB.

Iako hapšenje Sefceta Muslijua može biti rizično zbog moguće reakcije radikalnih krugova na jugu Srbije, ono istovremeno simbolise odlučnost međunarodne zajednice da ukloni potencijalni remetilacki faktor i očuva mirovni proces po svaku cenu. Ovog puta ta odluka ima formalnu ili neformalnu podršku svih ključnih faktora u tom regionu - i međunarodne zajednice i Beograda, pa i albanskih političkih lidera koji puno očekuju od predstojećih lokalnih izbora.

Jim Adams je pseudonim slobodnog novinara iz Srbije.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/srbija-podrska-miru-u-presevu>